

Містобудівні аспекти забудови Нью-Йорка

Нью-Йорк розташований у гирлі річки Гудзон і ділиться на п'ять районів. Це Манхеттен, Бруклін, Бронкс, Куїнс та Стейтен-Айленд.

Загальна площа його становить 785 км.кв., у тому числі о. Манхеттен площею 59 км.кв., завдовжки 21,5 км. і шириною від 1,3 до 3,7 км, населення – 7 323 000 чоловік. Манхеттен налічує 1,5 млн., Бруклін – 2,3 млн., Куїнс – 1,9 млн., Бронкс – 1,2 млн. і Стейтен-Айленд – 379 000 мешканців.

Чисельність населення Великого Нью-Йорка – 18 млн. чоловік.

Громадський транспорт має в місті добре розвинену мережу – 12187 таксі, 370 км ліній метро, загальна довжина автобусних ліній становить 2809 км.

Нью-Йорк будувався не так, як міста в Європі. Зокрема, не було єдиного плану. Потреби часу відбилися в зовнішності Нью-Йорка. Ця традиція жива і сьогодні: музеї, театри й коцертні зали споруджуються на засоби спонсорів-меценатів. У 1811 р. було ухвалено рішення забудовуватись о. Манхеттен за єдиним планом у шаховому порядку, причому вулиці могли перетинатися тільки під прямим кутом. Не врахували одного: у місті не залишилося місця для парків і зелені. Це було виправлено лише в 1856 р. за наполяганням впливових осіб Нью-Йорка. Територію нинішнього Центрального парку, наприклад, довелося викупляти у спекулянтів. Другий раз влада втрутилася в справи забудови міста в 1961 р. До цього моменту вже впровадили технологію будівництва шляхом попереднього зведення сталевих каркасів, що відкрило дорогу для спорудження хмарочосів. Стіни перших із них не мали уступів і йшли прямо ввись, затінюючи будинки по сусідству.

Владі довелося прийняти будівельний кодекс – перший в історії Америки. У нім містилася вимога, згідно з якою верхні поверхи через певну відстань повинні йти всередину уступами так, щоб висотні будівлі не затнювали вулиць. Ця вимога і визначила архітектурну зовнішність усіх майбутніх

хмарочосів, у тому числі й найзнаменитішого з них – Емпайр-стейд-білдинг. Але в 1961 р. довелося міняти статті цього кодексу, а приводом послужило те, що у 1958 р. на Парк-авеню був побудований будинок-башта за проектом архітекторів Л. Мисс Ван де Рое і Пилипа Джонсона з фасадом без усяких уступів (Сигрем-білдинг). Сучасників уразила його простота та практичність, а також те, що архітектори залишили вільний простір біля підпіжжя свого хмарочоса, який виходив на фешенебельний Парк-авеню. З 1961 р. стали віддавати перевагу не розчленованим уступами висоткам, що окремо стояли. Закон мав позитивний ефект – на просторі, відведеному для громадських потреб, перед хмарочосами виникли музеї, а вестиюлі і фойє прикрасили зелені насадження.

Тільки у Нижньому Манхеттені в кожній вулиці є власне ім'я, а не номер. Вони звужуються і звиваються. Вулиці ж решти частини цього району, що йдуть із заходу на схід, прямі позначені як “street” і мають номер, що зростає з півдня на північ. П'ята авеню ділить усі вулиці на дві частини – східну (East) та західну (West), а при вказанні адреси використовується скорочення “E” або “W” після номера будинку.

Авеню тягнуться з півдня на північ, перетинаючи вулиці під прямим кутом. У кожній є свій номер, від 1 до 12. Номери зростають зі сходу на захід. Найстарша вулиця – це Бродвей, що перетинає Манхеттен по діагоналі. На його території налічується більше ніж 150 музеїв, майже 400 галерей образотворчого мистецтва, більше ніж 240 театрів; 60 клубів і 50 танцювальних майданчиків; 17000 ресторанів і кафе, 1543 парки з ігровими майданчиками. Серед них – Центральний парк площею 34 га, що займає 5% усієї площі Манхеттена; 65 мостів, майже 200 хмарочосів, 10240 км вулиць і доріг, 35000 церков і синагог, 12187 таксі.

Нью-Йорк увібрав у себе весь світ, але тільки в зменшеному масштабі. Він немислимий без суперечностей. Це відмітив французький архітектор Ле Корбюзьє. Вражаючі контрасти зустрічаються й у сфері містобудування і комунального господарства.